

Investeer in de kracht van senioren, een groep met potentie

De Seniorencolatie (ANBO, KBO-PCOB, Koepel van Gepensioneerden, NOOM, SOMNL) stelt voor de volgende punten te realiseren.

Inleiding

Het aantal senioren in onze samenleving neemt de komende jaren fors toe. Dat is een positieve ontwikkeling: we leven langer en blijven langer vitaal. Dit hebben we met elkaar weten te bereiken. Dankzij onze goede gezondheidszorg, door zelf langer actief te blijven en met - waar nodig - de ondersteuning van naasten, vrijwilligers en professionals. Meer dan ooit hebben we de kans om senioren in staat te stellen hun bijdrage aan onze maatschappij te blijven leveren en zich te kunnen blijven ontwikkelen.

Senioren hebben veel levenservaring. Ervaring die ze inzetten voor vrijwilligerswerk of het verlenen van

mantelzorg. Daarnaast zijn er steeds meer senioren die (willen) blijven werken. Daarvoor moeten alle nodige voorwaarden samengevoegd worden in een duidelijk pakket van acties. Hieronder volgt een opsomming van de aandachtspunten die noodzakelijk zijn in een dergelijk pakket om senioren in hun kracht te zetten én te houden.

Actiepunt

- Elk departement moet beleid maken voor senioren, aangepast aan hun behoeftes én aan wat de maatschappij nodig heeft. Deze plannen moeten goed met elkaar overeenkomen en dus samen besproken en op elkaar afgestemd worden.

Wonen en welzijn

In de nieuwe kabinetsperiode moet vol worden ingezet op de mogelijkheid om zelfstandig passend te kunnen (blijven) wonen. Dat houdt in dat er voldoende betaalbare, geschikte en bereikbare (geclusterde) woningen voor senioren moeten komen in wijken met goede voorzieningen. Daardoor wordt het mogelijk de noodzakelijke doorstroming een flinke impuls te geven. Daarnaast moet worden ingezet op het bouwen van nieuwe woonvormen met een sociale component. En op mogelijkheden om zo nodig zorg aan huis te kunnen leveren.

Actiepunten Wonen en welzijn

- Gedurende de periode dat er te weinig geschikte woningen en woonvormen zijn om zorg thuis te kunnen leveren dient er een (tijdelijke) uitbreiding te komen van het aantal beschikbare plaatsen in verpleeghuizen.
- De beste manier om de woningbouw in beweging te krijgen is het leggen van de regie bij de Rijksoverheid, samen met een zelfstandig ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijk Ordening (VRO).
- Gemeenten moeten voldoende middelen krijgen. Ze moeten gestimuleerd worden om wijkgericht te investeren in welzijnsvoorzieningen en in een gezonde leefomgeving. Hierdoor kunnen mensen dichtbij huis actief blijven en mee blijven doen.

Zorg

Door personeelskrapte neemt de beschikbare professionele zorgcapaciteit steeds verder af, terwijl de vergrijzing toeneemt. Dat vraagt om een andere organisatie van zorg, gericht op samenwerking en meer ruimte voor de professional. Die moet volgens de eigen richtlijnen tot maatwerk komen. Uiteraard in goede afstemming met client en mantelzorger. Door domein-overstijgend werken te bevorderen, kunnen zorgaanbieders de schaarse capaciteit beter inzetten. Uitgangspunt blijft dat goede zorg en ondersteuning voor iedereen toegankelijk en betaalbaar is. Verder moeten we ervoor zorgen dat iedereen dezelfde kans heeft op een lange, gezonde levensverwachting.

Actiepunten Zorg

- Het opstellen van een plan van aanpak om de schaarser wordende zorgcapaciteit zo effectief mogelijk in te zetten enerzijds en anderzijds maatregelen te nemen om het werken in de zorg aantrekkelijker te maken.
- De programma's op het gebied van wonen en zorg (WOZO), waarmee de eerste aanzet tot een plan van aanpak is ingezet, moeten onverminderd worden uitgevoerd. Inclusief de noodzakelijke randvoorwaarden in middelen en wetgeving.
- Zorgverzekeraars en zorgkantoren moeten stevig inzetten op het stimuleren van het gebruik van technologische hulpmiddelen en ook aanjager zijn van nieuw te ontwikkelen producten, inclusief de bijbehorende financiering.
- Om een andere vorm van organisatie en werken te introduceren moeten er voldoende middelen beschikbaar komen. Om dat te kunnen realiseren mag er geen korting op de tarieven van thuiszorg en verpleeghuiszorg worden doorgevoerd.
- De zorg dient wijkgericht te zijn met goede wijkteams. De wijkteams hebben ook een signaleringsfunctie en zijn de spin in het web met de andere domeinen.
- De coördinatie van de thuiszorg in wijken dient verbeterd en versterkt te worden. Er moet een veel betere onderlinge samenwerking komen. Ook de positie van de specialist ouderengeneeskunde moet worden versterkt.
- Er mogen geen bezuinigingen in de ouderenzorg plaatsvinden voordat alle randvoorwaarden voor verandering op orde zijn.
- Versterking van de aansluiting tussen de formele en informele zorg.
- Er moeten maatregelen worden genomen (waaronder scholing) om mantelzorgers de erkenning en waardering te laten krijgen die ze verdienen.
- Er dient voldoende aandacht te zijn voor de groeiende diversiteit onder ouderen, qua etniciteit, leeftijd, gender, sociaaleconomische positie, woonsituatie en beschikbaarheid sociaal netwerk.

Digitalisering

Het dagelijks leven vindt in toenemende mate digitaal plaats. Daardoor wordt de kloof tussen degenen die digitaal mee kunnen en degenen die belemmeringen ervaren groter. Denk daarbij aan de groeiende groep senioren, aan laaggeletterden, migrantengroepen en mensen met een lichamelijke en/of geestelijke beperking. Uitgangspunt moet zijn dat iedereen mee moet kunnen (blijven) doen in de (digitale) samenleving.

Actiepunten Digitalisering

- Vastgelegd moet worden dat er naast digitale toegang ook altijd sprake moet zijn van fysieke toegankelijkheid.
- Het nieuwe kabinet moet uniforme toegankelijkheidseisen formuleren waar websites van de overheid en andere publieke dienstverleners minimaal aan moeten voldoen. Onder meer om te voorkomen dat minder digitaal vaardige senioren voorzieningen, subsidies en toeslagen mislopen.
- Senioren moeten worden ondersteund bij het opdoen van digitale vaardigheden, deze te onderhouden en te verbeteren. Daarbij dient ook extra aandacht te worden besteed aan veiligheid en privacy. In nauw overleg met de doelgroep moet uitgewerkt worden hoe de ondersteuning het meest effectief kan worden ingezet.

Koopkracht en pensioenen

De koopkracht van senioren is een blijvend aandachtspunt. Zolang de inflatie de koopkracht blijft aantasten is het belangrijk dat de overheid senioren niet in de kou laat staan, vooral degenen die financieel kwetsbaar zijn. Hoge, instabiele energieprijzen en aanhoudende prijsstijgingen hollen ook de koopkracht van AOW'ers boven het minimum uit, waardoor lagere middeninkomens dreigen te verarmen. Evenwichtige koopkrachtcompensatie blijft daarom de komende tijd actueel.

Te midden van alle onzekerheid moeten senioren er op kunnen vertrouwen dat de AOW een degelijke eerste pijler van de oudedagsvoorziening blijft. Een pijler die volwaardig meegroeit met de ontwikkeling van het minimumloon. Specifieke aandacht is nodig voor ouderen die geen volledige AOW opbouwen. Want de voorwaarden die aan specifieke voorzieningen als de AIO zijn gekoppeld, maken dat veel rechthebbenden er geen gebruik van maken, waardoor een te groot aantal ouderen in armoede leeft.

De Seniorencoalitie is niet per se tegen de onlangs aangenomen Wet Toekomst Pensioenen (WTP). Maar wij houden twijfels of met de invoering van deze wet daadwerkelijk een koopkrachtig pensioen in zicht komt waarvan de hoogte niet overmatig onderhevig is aan schommelingen. Wat ons betreft moet de koopkracht-kwaliteit van het pensioen omhoog en is de pensioenwet nog niet af.

Pensioenfondsen moeten in staat worden gesteld om de koopkrachtambitie waar te maken. Het achterblijven van de koopkracht in de pensioenen was immers de voornaamste aanleiding voor de nieuwe wet.

Actiepunten Koopkracht en pensioenen

- Het kabinet gaat monitoren en rapporteren in hoeverre met de WTP een koopkrachtig en stabiel pensioen in zicht komt. Naar aanleiding daarvan wordt de Pensioenwet zo nodig aangepast. Aan het begin van de nieuwe kabinetsperiode dient de minister opties en een tijdpad aan de Kamer voor te leggen. Daarin staat hoe de pensioenwetgeving zo kan worden aangepast dat het hebben van koopkracht in de praktijk centraal kan komen te staan.
- Gepensioneerden krijgen meer zeggenschap over hun pensioen. Nu de WTP is aangenomen, is het tijd om de governance zodanig aan te passen dat voor de zeggenschap over pensioenen meer wordt

gekeken naar de omvang van de belangen van betrokkenen. In overleg met seniorenorganisaties presenteert de nieuwe minister binnen een jaar een routekaart om dit te realiseren.

- Senioren die actief zijn op de arbeidsmarkt, krijgen voortaan toegang tot (toekomstige) om- en bijscholingsregelingen. In het benodigde budget hiervoor wordt voorzien.
- Helaas heeft het oude kabinet de afbouw van de inkomensondersteuning AOW (IOAOW) al in gang gezet, maar senioren wordt het vel niet nog verder over de neus getrokken. Senioren worden niet doelbewust in een achterstandspositie geplaatst. De AOW wordt waardevast gehouden en blijft volwaardig gekoppeld aan de ontwikkeling van het minimumloon. De AOW wordt niet gefiscaliseerd.
- De overheid gaat in een nieuwe kabinetsperiode anders om met inkomensvoorzieningen. Dergelijke voorzieningen (zoals toeslagen) worden automatisch toegekend aan mensen die daar recht op hebben.

Contact

Directies en voorzitters van de Seniorencoalitie zijn via de volgende nummers te bereiken:

ANBO 0348 46 66 66

KBO-PCOB 030 340 06 55

Koepel Gepensioneerden 030 284 60 80

NOOM 06 53 55 48 18

SOMNL 06 20 96 64 32